

Hilda Aspin arkeisto

Runtu Erleon kirjeitä Hildalle

2.6. - 14.6. 1886

PLA-N-443_Bb1_13

2/6 86.

Neiti Hilda Asp.

Luomat. Teatteri. Helsinki.

30

ANK 8

Wahä-Sattiala 2 kesäkuuta 1886.

Rakas oma Hildani!

Toissa aamuna sain kirjeesi tänne, vällan sänkyyn vielä. Sunnuntaina tänne tulini ja nämä päivät ovat menneet osaksi kävellessä metsissä osaksi turhassa hommassa. Maanantaina oli entisen isännän jälkeen perunkirjoitus, ja minä olin siinä toisena arviomiehenä; eilen taas oli huutokauppa, jossa myös olin usein mukana. Teinpa aikaa kaupankin, rojähutin, ostin sata parmasla olkia à 2:80. Piti sitten kaiken iltapuolen kaduin, sillä rahaa ei ollut taskussa kuin 40 markkaa, enkä tiennyt mistä saisinkaan. Lopuksi sitten nöyryylin itseäni hiukan ja rupesin kaupiskelemaan loisellet huoltoani — olihan sillä sitte kaksikin ottajaa —

ja niin siitä pääsin. Kauppa olisi ollut oivallinen, jos minulla olisi ollut sataset taskussani. Kyllä siitä ainakin kaksi sataa olisi talvella voittanut. Mutta näin ollen teki koko kauppa minut aivan levottomaksi, varsinkin kuin olin hyvin hermostunut muutenkin eilen. Pikea hyvän mielen rauha tuli vasta kuin pääsin koko asiasta. Lemmoisia miel-lapsekkuiden puuskia minussa on aina vielä! Tokko sinä oikein tunnet minua vielä? Mutta sinua kaipaasin sitä enemmän, oikein tunsin sinua kunnioittavani. Aioin sinulle kirjoittamaankin ruveta sitten illalla, mutta olin niin väsynytkin jo että sen jätin. Ja parempi onkin usein ett'ei tuo sanoisi ilmi, mitä sydämessään tuntee, niin voi siitä syvemmin ja kauvemmin itse iloita. — Tämä Wähän-Sattialan paikka ei ole ruma, vaikkei tässä ole järveä, nyt kuin on melsä ja muu luonto niin kaunis. Tässä on metsä ihan likella kahden puolen, vaihteleva metsä,

eivätkä viljapelloilkaan rumat ole. Kaen
kukunta kuuluu nytkin parast' aikaa huonee-
sen jossa kirjoitan. Täällä onkin kákia
ja muita laululintuja runsaasti, samoin
muita eläimiä, kettuja, metsäsikojä, -
kuuluu olevan käärmeitäkin. Pienet ty-
töt tulivat e-raana päivänä hyvin säikäh-
dyksissään metsästä ja kuin kysyttiin
"mikä's nyt?" niin sanoivat: "ai, ai, mamma,
me nähtiin jalopeura!" Luultavasti oli-
vat he nähneet ketun. Isareni ei ole
vielä tullut tyttärineen, eiköhan tule
näina päivinä. Joll'et ole vielä lähel-
tänyt minun "varvaskenkiani", niin anna
Kustaan viedä ne Tampereelle, saanka-
ne siellä. Oletko jo saanut minun
valokuvani? Koska lähdet Helsingistä
ja mihin? Minna-tädiltä oli täällä
odottamassa kirjje, kuin tulit, ja jo
hänelle vastasinkin. Kesällä voit lu-
kea hänen kirjjeensä, se on kuvaava
hyvin, niinkuin oikeastaan kaikki mitä
hän kirjoittaa. Ei täällä olosta suurin
hyötyä olisi pitemmälle, ei tulisi työtä

tehdyksi. Ja yksin täällä olisin. Tämän
lyhyen ajan voin nyt vaikka kävellä ja
katsellakkin. Nytkin lähden heti Järvelään
marssimaan, viemään tätä kirjettä. Siellä
olen nänkuin sinuakin lähempänä, mene-
hän siitä juna ohi Helsinkiin, jossa sinä
olet. Minne lähten tulevan kirjeeni?
Kysy nyt sentään vielä perjantaina
leatterilta, jos on tilaisuutta kirjoittaa.
Jää hyvästi nyt! Kyllä minä sinua a-
jattelen kulkiessani tätä kuutta viikkoa
asemalle. Voi hyvin!

Ruudisi.

Sattiala 3 p. kesäk. v. 1886.

Hilda Kultani!

Oikeastaan sinulle tällä kertaa vaan lähetan tämän Kustaan kipeen, kuin en tien-
nyt mitenkä muutoin sen perille siellä Hel-
singissä saisin. Ja saathan samalla terveisel
pojaltasi, joka voi hyvin ja sitä samaa herran
lahjaa toivottaa sinullekin. Koska lähdet?
Kirjoita kauvanko viivyt Hämeenlinnassa ja
missä siellä tulet asumaan. Muista kirjoittaa
ennen sunnuntaita; et muuta tarvitse, jollei
joutu, sen verran vaan. Ja sitten ennenkuin
eroot Kustaasta, niin sovi hänen kanssaan
oikein sisarellisesti, että hän unohtaa kaikki
ääät koko vuoden ajalta. Ota aikaa ajakses
tunnen verta oikein sitä varten ja mene
vaikka kävelemään hänen kanssaan. Hän on
ollut, tiedän sen, usein tyytymätön oloonsa.
Kenties sinullakaan ei ole ollut niin aikaa

toimellasi ja teatteritituluillasi uhrata kompin
hyväksi. Tina voit kyllä syyttää kustaatakin
itsekkyydestä, mutta eihän välä siitä porane.
Hellystä sen vuoksi poika lähtiessä. Ja voi
sitten oikein hyvin! Eläkö heikonne mat-
koillasi vaan vahvistu. Elä niin hiljaisesti
kuin voit, sillä lepoa tarvitset ja tarvit-
sität ennen kaikkia. Ja kuin et voi vielä
päästä kesälevolle, niin koeta muuten olla
niin levossa kuin mahdollista. Kyllähän
minulla voisi olla paljon neuvoja, mutta
ole nyt vaan oma tyttöni! Voi hyvin!

Ruudisi.

Olemme lähdössä erästä lampuotita-
toa katsomaan, joka on toisella puolen järvelän
asemaa.

Tampereella 10 kesäk. 1886.

Hilda kulta!

En luullut sinulle rupeevani näin pian kirjoittamaan. Mutta nyt sen kuitenkin teen, ja miksikäs en? Kaivannet sinäkin tänne kotiasi (ja minua myös) ja mielelläsi varmaan otat jonkun tiedon täältä. Enkä muutenkaan voisi olla sinulle kirjoittamatta, ei mitään erityistä, mutta jotain vaan. Täällä on niin kaunis ilta taas etkäsina ole mukana. Läksimme iltaapuella kävellemään, illan tullen, ja menimme Pyynikille, kävimme Thernopuolat, Rosendahlin huvilat ja muut paikat ja istuimme pitkät ajat kussakin. Ja on niin kaunis ilta. Ja täällä kotona on kaikki niin rauhallista. Siis puuhaa työkissa illallista, Ellen

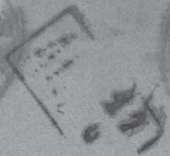
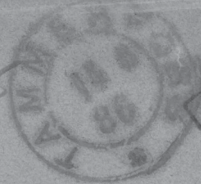
samoin, isäsi on jo syönyt ja kävelee,
niinkuin tavallista iltasin, paljain päin
ja kädet taskussa pitkin mientänsä.
Hanna lieene riippumalossa, Kalle, Kun-
nas ja Jukka ovat kiekonhonnissa. Nyt
he juuri tulivat ja käskettiin iltaselle.
Sinun paikkasi siellä tyhjänä odottaa.
Nyt istuvat kaikki salissa, isäsiikin.
Mutta järvi on niin tyyni ja kaunis
ja monivärinen niinkuin kauniina illana
tiedät. Halkojen kolina kuuluu vaan
pinojen luota tähän sinun kammeriisi
jossa tätä kirjoitan ja jossa ^(sinut) ikäänkuin
näen joka kapineesta. Mutta siellä
sina olet poissa. Etähän huoli, kolmen
viikon päästä olet viimeistään taas taalla,
kotonaasi Näsijärven rannalla ja silloin
nautit kodin lepoa. Mutta tiedätkö
missä minä silloin olen? Aamulla
tulee Henki meitä veneellä kyytiin
laivarantaan. Kalle tulee mukana
valitsemaan asuntoa. Ja sitten
kesällä sina voit tulla helssaa.

maan kahla reipasta joikaa, jotka
kyllä" ovat valmiit vierasvaraisuutta
osoittamaan ja jotka ovat isäntiä"
silloin. En kirjoita sinulle enää
nyt mitään tänä"iltana. Kenties puhui-
sin liika paljon. Minä" olen sinua muis-
tava ja kaipaava

Lundin

Tanpure 10/6 86.

14/6 86. Kivieranta

Neiti Hilda Asp.

Suomal. Teatteri. Pori.

Tampereella 14 kesäkuuta 1886.

Hilda kultani!

Alotin sinulle tänään jo kerran kirjettä mutta revin sen sitten. Etpä sinäkään kirjoita minulle et kellenkään taalla[?] että sinusta jotain edes kuulisi. Etkä kenties kirjoita koko ajalla tältä matkalta? En tiedä miksi sitä pelkään, tahi tiedänkö sen oikeastaan, siksi ~~kuin~~ että tuona iltana sanoit minulle sillä lailla. Miksi sanoit niin! Niin niin kovasti kuin se on estänyt minua sinulle kirjoittamasta. Sillä mitä sinulle kirjoittaisin kuin kirjelen ei sinulle mitään iloa tuo, kuin pikemminkin niistä vaan löydät vierastumisen syytä. ~~Jo kuin et voi tuntea~~ Voi Hilda, Hilda! Kuin näkisit oikein sydämeeni, niin et kuisaisi minua tuolla lailla. Tahi sina voisit kyllä

torua minua, kovastikin, katsoa minuun
pitkään tutkivan, moittivan katseen, mutta
sitten painaisit huoron pääni rintaasi
vasten ja unohtaisit kaikki ja nostaisit
ja rakastaisit minua, joka kyllä voin olla
ja olen heikko ja huono usein, mutta joka
saan voimia voidessani luottaa sinuun
vilpittomaan sydämeesi ja rakastaessa-
ni sinussa puhdasta jaloa omaa tyttöäni,
jonka edestä kaikki paha katoa mielestäni
kuin valoa pimeys. Jumalan kiitos, nyt
voin sinulle ja avoimⁱⁿ mielen puhua kⁱⁿ.
Kuin aloiti Tätä kirjettä, niin oli ajatuks-
seni kuin sateen vesi, sinuakin kohtaan; en
saanut mitään selvää puhetta valmiiksi,
mieltäni painoi vaan lähtösi ja viimeinen
kohtaamisemme. Nyt se puhkesi. Hilda
kulta! Moiti vaan minua, soimaa ja
rankaise minua, kuin mieleni on tuomoi-
nen rutapohja vesi, mutta et käännä
minusta silloinkaan. Lina kuitenkin
minut aina voit puhdistaa ja selvittää.
Ja olenhan minä sitten sinun oma poika
kasi ja sulhosi ja kerta oma miehesi!

Rakas Hilda! Katso nyt minua silmiin ja
ole minun iloni, tyttöni ja morsiameni!
Kyllä minä nyt lähdän iloisella mielellä
Teiskoon. Päivällä olen niin haluton
sinnekin. Lökkiäkin tuntuu vaan kuorma-
ta ja joltain pakopaikalta, johon voi
käydä kinni kynsiin hampain kuin hak-
kuva hirtteen. Toivon että minulta nyt
tulee luetuksi ja tasaisesti, tyynesti ja
voimieni mukaan. En sinulle ole vielä
jutellut meidän uudesta asunnostam-
me. Se on Teiskossa, Aunesillan takana
ja on hyvin kaunis paikka. Jossa sen
plaania koetan riittäillä:

Ei se tullut hyvä. Molemmat näyttämää
lahtea sinne tullaan. Lahti on kaik-
kiaan noin penikulman pituinen ja
hyvin kapea, kauniit metsät molem-
min puolel. Musta piste niemellä
on asuintalomme, Kuusiniemi. Kse
talo ei näytä erin kauniilta tai haus-

kalta, mutta ympäristöt ovat verrat-
tomat. Saappa nähdä. Huoneemme
ovat tyydyttävät. Yhdessä oikeas-
taan asunnossa, mutta kolme huonaa
on käytettävänämmen, sali ja kaksi
kammeria. Maksaa 30 mkk. kuussa.
Talonväki tuntuu hauskalta. Mutta
nyt väsyn jo ja lopetan. Huomenna
mulla lähdemme ja sitten emme tule
taas kaupunkiin ennenkuin juhannus-
aattona. Ja sinä et ole kirjoittanut!
Et siitä niin surullinen ole, nyt kuin
päivällä, mutta mielelläni sinulla
kirjeen ottaisiin. Kyllä ne voisivat
~~ohittaa~~ ponna sen taivassakein tulemaan
Kuusniemeen, minä puhua heille.
Pimeäkin jo tulee. Iltäsi istui tässä ja
läksi maata. Lina nukut kaukana
Turussa. Nuku hyvin!

Oma Ruudisi.

24/6 86

Ukko Meurman
Tapaamaan

Neiti Hilda Asy.

Luoma. Teatter Oulussa.

Tampereella 24 kesäk. 1886.

Hilda Tyttöni!

Eilen se Hanna ehdotti että
tänään kirjoittaisin miehissäsi:
nulle ja olin siihen suostuvainenkin
vaikka toisaalta en oikein halusta
olisi kirjoittanut kuin et sinäkään
ollut kirjoittanut. Mutta illalla sain
sitte kirjeesi ja kyllä minä sen
jälkeen olin valmis kirjoittamaan
vaikka heti. Nyt taidatkin saada
vaan minun kirjeeni ja ehkä myös
Ellan Hanna sanoi kirjoittaneensa
ja repineensä: tuli muka ikävää.
(He ovat olleet tänään huonolla puolella)
Minä luen kaiken päivää Strindbergin
uutta kirjaa ja se veti mieleni mu-

238 kanaan. Ei siinä ollut ^{minulle} juuri mit-
tään mutta eikä "merkillistä", mutta
ainahan se romaani sekoittaa miel-
tä ja ainahan ne "nykyaikaiset" asi-
at koskettavat vaikka ne tietäisikö
ennestään, moreen kertaan. Onnelli-
nen ~~tuttain~~ olisi varmaan se ihminen
joka voisi kehittyä kaikista noista
tietämättä iloisen luonnon keskellä
tehtävänsä, johonkin varmaan tehtä-
vään, jota hän sitten suorittaisi koko
sydämensä innolla. Vaan eihän
sitä olisi aikansa lapsi saamatta
kärsiä sen kanssa. — Mutta sitten
kävin Kaupin-ojalla. Menin Kunnas-
kanssa isäsi kyytiin Koukkunemen
pellolle ja sitten hänen kanssaan
kahden ensin vaivaishuoneelle ja
sieltä kävelimme aina kauvemmas
ja kauvemmas Kaupin-ojalle asti.
Etka usko kuinka se matka oli haus-
ka ja kuinka mieli virkistyi hypelles-
sämme kivetä kivetä. Taivas oli

pilvessä ja Näsijärvi niin tumman
 kaunis. Kaupin-ajan rannalla lepäili
 ja haan pieni pere kokonaisuudessaan,
 isä, äiti, poika ja tytär, ja sekin tun-
 tui niin hauskalta. Mies levitteli voita
 leivälleen pitkällään kivellä, vaimo
 istui kahvia keittäen, lapset leikkivat
 rannalla ja vene oli vähän matkan
 päässä. Linda ajatteli siellä pitkin
 matkaa ja mietti kesäasuntoa ja
 keskustelimme minne semmoinen
 parhain sopisi. Hävimme Bonsdorffin
 asunnontien kautta ja kyllä se on oi-
 kein hauska. Bonsdorffin heinäpel-
 losta löysimme sinipunervia erittäin
 hyvänhajuista kukkia. Nitä on nyt
 tukkosen rynnässäni parin lemmikin
 ja kylvöheinan kanssa. Kun sinä
 olisit tässä niin pistäisiin ne sinun
 rintaaasi, muille en tukkosta minun
 nä, nautin siitä mielessäni menkään
 sinä olisit mukana nauttimassa.
 — Rakas Hildara! kiitos kirjestäsi!
 Lää odottelin yhä ja toisaalta epäilin

Linda
 saavutti
 minut ja tytöt.
 Lepotamini
 kaveri
 kaveri

ett' ett kirjoittaisi ensinkään. Mutta ilmeisesti
olin saadessani sen ja sitä lukiessani
kuitenkin sitä kildan ja tulin itsekin
Länneen ja tultekin siinä jo joulukuun
päivän päästä.

En pidä semmoisista kirjoista
romaneista, kuin "Jensbogvinnans son" Tällä
kirjassa oikeastaan on pikki hyviä kuitit
ja seikkomutta esittää jengitönnä
jaljella ajastamiin vaan tällä luovutua
sihen praktiliseen kivioppia. Kienties
on korkein, mutta korkeampi on nykyiselle
kallella. Toimien ja vaikka tämä polvi
niin kasvaa uusi, joka ei kukaan
hängetään ja toista ruumiilleen. Se polvi
onkin ja kaurainassa karna riittää
jotettu Thermopylessa. En mikäänit
yöllä ja läksin muiden viela
lemaati. On kaurin. Minun ja
Väijärvenkin puolella on mie kaurista. Olen
hukan raukea mutta eninomaalla tuutella.
Klo 10:nen tavarapinassa tähden tuutavasti kinnon
kanssa kangaselle. Kaurinakin kipeä kolssa
maan. Jää hyvästi! Vanha mies ja sinun
nuori Tomchesi Ruudi.